

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši števil. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek

: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Sumljiva znamenja.

Slovenci smo obdani od hudih narodnih nasprotnikov. Nemec in Lah vlečeta vsak za svoj konec vrvice, ki sta jo vrgla okoli vratu ubogemu Slovincu, katerega bi rada vzela sapa. Bogati Slovenci nismo, visokih šol nimamo, industrije in večje trgovine ne, morja ne. Vsaj to, kar imamo od pradedov, z znojem pognojeno in še precej lepo in rodovitno zemljo, bi pa le še mogli obdržati zase in potomce, ako bi jo skupno branili pred sovražniki. Tudi naš lepi jezik bi se ohranil, ko bi zjednili moči in bi jih ne tratili za to, kar škoduje narodu in jeziku.

Gotovo se tudi od strani pristašev S. L. S. v narodnem oziru napravi kakšno napako, ali najhujši narodni škodljivci so liberalci. Ti so grobokopi našega naroda, ker za bedasto naprednost ali liberalnost žrtvujejo narodnost. Ne bomo v misel jemali, da so ti narodnjaki postali napredni prav tačas, ko so sklenili zvezo z Nemci proti večini slovenskega ljudstva. Ne omenjamo, da imajo tudi zdaj še vedno skomine po tej zvezi. Podamo naj danes le iz najnovejšega časa par dokazov, ki nam živo slikata narodno propalost te klike.

Družba sv. Cirila in Metoda je nekdanja mnogih skupščinah pela slavo „Narodni šoli“ pri Velikovcu na Koroškem. Odkar je pa ta družba postala liberalna, ji je začela ona šola predsedati, ker ondi podučujejo šolske sestre, ne pa agitatorčki za liberalizem. Lani se je družba velikovške šole otrsela in jo izročila „Slov. Straži“. Šola je izvrstna in ima lepe narodne uspehe, ali liberalci jo črtijo, češ da je klerikalna, kajti ondi uče nune. „Slov. Straža“ namerava letos 4. in 5. julija prirediti v Ljubljani cvetlični dan za „Narodno šolo“ v Velikovcu in tudi nekaj Korošcev bo prišlo na slavnost v Ljubljano. To je pa v očeh liberalcev zločin. Liberalni listi so brž začeli kričati: „Po kaj v Ljubljano? Velikovška šola je klerikalna in zato ne vlada v nji pravi narodni

duh. Klerikalci naj to klostersko šolo vzdržujejo sami, brez Ljubljane, ki je liberalna. Takozvane slovenske šole na Koroškem so vendar klosterske šole (te dve besedi sta debelo tiskani, ker se hoče povdariti zaničevanje kloštrov), so zavodi za poklerikaljenje slovenske mladine in to je pač samo klerikalni namen.“ — Na tako nizko stališče se postavljajo v svojih časnikih liberalci, ki so imeli res pri koroških šolah, dokler so jih pomagali vzdrževati, le liberalni namen. Dokler naši liberalci še niso kazali svojih naprednih rožičkov, ampak so se poganjali le za narodnost, so se široki koroški klobuki večkrat videli na slavnostih v ljubljanskem „Narodnem Domu“ in vse jih je navdušeno pozdravljalo. Sedaj se pa od Korošcev zahteva, da bi se odpovedali tisti veri, ki se omenja v napisu na starem prestolu Gosposvetkega polja, potem bi šele smeli živeti in stopiti v Ljubljano. To je lopovstvo! Tega pošten človek ne more odobravati. Korošci naj žive, četudi ohranijo veró svojih očetov. Prav zato, ker so ohranili nekaj lepega, nekaj narodnega, jim bo katoliška in narodna Kranjska ob njihovem obisku prav iz srca klicala: Živijo!

Jednako posurovelost in preziranje narodnega čuvstva razodeva tudi drugi slučaj. Liberalci mislijo, da vsak notar mora biti liberalci. Podlo gonjo so tedaj naperili proti notarju Hafnerju, ki noče biti liberalci. Kjer le morejo, mu katero priložijo in po njem seveda vsi ti „breznarodni klerikalni stranki“, ki ima takega notarja v svoji sredi. Nedavno so izvolili, da notar Hafner v zaznamu stroškov in v slovenskih poročilih kot sodni komisar nemškutarji. „Slovenec“ je nato rekel, da prav tako nemškutarita notarja Hudovernik in Plantan in da so v uredništvu na razpolago opravilne številke s sodišča. Sedaj je pa skočil po koncu „Narod“. Nič ni pograbil svojih pristašev in vprašal, če res nemškutarita, ampak se je le zjezil, da je „Slovenec“ govoril o dokazih. Začel je „Narod“ denuncirati in klicati policijo in sodnijo in višjo justično upravo na pomoč, ki naj dene pod ključ — citira vse na-

redbe in paragrafe, po katerih naj se to zgodi — tiste „Slovenčeve“ zaupnike, katerim so poljubno na razpolago vsi spisi pri sodiščih, in končuje z gnusnim pozivom: „Ekscelenca Pitreich, tukaj imate priliko — pokazati svojo nadzorovalno moč in napraviti red.“

Pametnemu človeku tu zastaja sapa. Pri teh razmerah si upa „Narod“ še klicati na pomoč zoper Slovence isto „Ekscelenco“, ki nam pomaga delati krivice pri sodnijah v narodnem oziru. Kako naj imamo potem veljavo v višjih krogih!

To ni narodno. Ta počenjanja narodnih naprednjakov kažejo sumljiva znamenja kot posledice pasje stekline.

Zatiranje katoliške cerkve na Francoskem.

Francoski framasoni po načrtu delujejo na to, da bi uničili katoliško cerkev. Prav roparski so napravili s takozvanim proračunom za bogočastje. Ob času revolucije leta 1789. je država oropala cerkve in samostane njihovega imetja. Dala je pa pozneje zato odškodnino in napravila nekaj zaklad, kakršen je pri nas verski zaklad. Ta zaklad se je vedno manjšal, ker ga je država slabo upravljala in za druge namene uporabljala.

Po novih zakonih od leta 1905.—1908. je pa država tudi ta zaklad cerkvam ugrabila in proglasila, da naj katoličani sami skrbijo za cerkve, škofove, duhovne in semenišča. Konfiscirala je brez odškodnine vsa njihova posestva. Cerkev so trpele neizmerno škodo. Dovoljeno je sicer še v njih moliti, a vso skrb za njih vzdrževanje imajo verniki sami. Mnogo zavodov in škofovskih poslopij se je pa vlada polastila in porabila v svoje, včasih še celo v nemoralne in protiverske namene. Verniki so morali začeti nabirati za vzdrževanje cerkva in duhovnikov posebne prispevke. Da pa framasoni pri ljudeh agitirajo proti nabiranju teh prispevkov, lahko razumemo, ako pomislimo, kaj

PODLISTEK.

Iz ptičjega življenja.

(Iz češčine priredil V. Hybášek.)

3. Taščica.

„Pišite, prosim,“ obrnil se je gospod sodnik k zapisnikarju in je diktiral z jasnim, zvonkim glasom, trdim kakor jeklo: „Zaradi — vpoklicanja novih prič — preloži se današnja obravnava — na čas, — ki se bo strankama — naznanil pismeno.“

Pisar je hitro pisal konec stavka, sodnik je pa vstal in, ko si je začel odpenjati pri vratu svoj talar, se je malce priklonil obema advokatom in, ne da bi bil vsaj tja pogledal, je malomarno rekel: „Zdaj lahko greste — in pridite zopet, ko vas bomo poklicali.“ Te besede so veljale obema nasprotnima strankama, ki sta tu sedeli v sodni dvorani št. 3.

„Pa pojdemo, za danes smo opravili,“ sta silila še pravna zastopnika svoja klijenta (varovanca), ki sta tu sedela z očitnim namenom, ne se poprej ganiti, dokler se ne bo njihova zadeva odločila, končala...

Na hodniku sodišča je velika ura začela biti dvanajst. Po strehah tovarnen so se oglasile parne piščali in iz stolpov so zadoneli zvonovi, ki so naznanjali poldne.

Med vrati se je s ključem prikazal sodni sluga. Šele zdaj je spoznal obtoženi Karol Bradač, da se bo treba vzdigniti in oditi, in da se tudi danes ta zadeva ne bo končala in poravnala. Še enkrat — Bog vé, kolikokrat je bilo že — bo moral priti sem, prositi gospodarja dovoljenja, da bo smel najeti namesto sebe delavca, in izgubil bo zopet dan. Zaradi zapravljenega dne in izgubljenega plače mu je bilo najbolj žal, da bo moral še priti.

Z očesom, polnim sovraštva, je pogledal po dvorani v drugi kot, kjer je še zdaj sedela „tožeča stranka“. Rubeževa Reza se je tam stiskala, objokana — trudna — in je za roko držala otroka, dve leti starega. K vsaki obravnavi ga je prinesla v sodno dvorano kot najbolj tehten dokaz svoje tožbe.

„Zakaj pa vlačite sem ubogo dete?“, kregal jo je sodnik. Reza mu je odkritosrčno odgovorila:

„Ker nimam nikogar, komur bi ga zaupala. Bojim se zanj“ — in pri tem je pogledala Bradača. Sodnik je razumel in je potem ni več grajal.

Modre oči otrokove je sedaj zadel hud pogled Bradača. Kakor bi se križala dva meča, tako so se srečale oči moža in otroka, a se v trenutku povesele. Le Reza je gledala dalje z žalostnim pogledom onega, ki ga je tožila. Videla je, kako fantovsko si je nataknil svoj mehki klobuk s šo-

jinim peresom za širokim trakom, kako je zgrabil palico in odhajal. Slišala je še, kako so njegovi novi škornji škripali po stopnicah — ko je tudi njej potrkal njen zagovornik z zvezkom aktov na rame, pogledal jo skozi svoje zlate naočnike in ji mirno in prijateljsko rekel: „Še enkrat bode te morali, Reza, sem priti — potem pa bo gotovo že konec in Vi brez dvoma dobite pravdo.“

Te besede so jo tako potolažile in okrepčale, da je tudi ona vstala, fantka vzela na eno roko, dočim je z drugo dvignila na tleh stoječi košek in ponižno odšla iz dvorane.

Sodnik je v tem že odložil talar in baret (pokrivalo), oba odvetnika sta si z eno vžigalico prižgala smodki — in vsi trije so kot zadnji zapuščali dvorano. Zunaj pred sodnijo so si še stisnili roke in mirno, smehljaje se odhajali domov.

* * *

Proti domu je hitela tudi Rubeževa Reza. Več teh „domov“ je že imela. Samo v enem je bilo lepo in toplo, in ta je bil pri starših. Toda kakor hitro je bila šola prosta, morala je v službo. Celo vrsto služb na deželi je že imela. Najprej je pasla krave po gmajnah. Kakor prot je zrasla v tem zdravem zraku, tako da ji je po preteku leta našla mati že drugo, boljše službo. Služila je za malo dekle. Bila je desna roka debele, prijazne gospodinje. Pod njenim nadzorstvom je

počenjajo naši slovenski liberalci glede podpore naših cerkva in duhovnov.

Tako je prišlo na Francoskem do tega, da so v krajih, kjer so ljudje postali versko že zelo mlačni, cerkve brez podpor. Dandanes je več kakor 2000 cerkva na Francoskem blizu propada. Tudi duhovnov primanjkuje, ker imajo jako pičle dohodka in ker niso oproščeni vojaške službe. Bogoslovci so še celo na slabšem, kakor vseučiliščniki, ki vživajo vendar kot vojaki gotove olajšave. Nekaj let je tedaj število bogoslovcev padalo. Občudovanja je pa vredno, da je vkljub vsemu preganjanju v zadnjih letih število bogoslovcev začelo naraščati, posebno v krajih, kjer popačenost ljudstva še ni popolna. Krivičen pritisk rodi novo navdušenje za sveto stvar.

DOPISI.

Iz Predoselj. Zadnjo nedeljo popoldne je bila pri nas prav ljubka cerkvena slovesnost, ki je pa dobila pomen sijajne narodne slavnosti. Blagoslovil se je kip Matere božje za prenovljeno znamenje, ki stoji blizu cerkve. Blagoslovljenje je zvršil in imel govor v župni cerkvi č. g. dekan Koblar iz Kranja. Toliko ljudij je privrelo od vseh strani, da niso mogli vsi v cerkev. Lepo je bilo videti sprevod, ki se je pomikal potem med slovesnim zvonjenjem naokoli, mimo brdskega gradu in nazaj do znamenja, kjer so bile pete litanije. Osem čvrstih fantov je neslo na okrašenih nosilih čudovito lepi kip Marijin. Spreddaj so šli moški z banderi, fantje v narodnih nošah in belooblečene šolske deklice z venčki na glavah, zadaj za kipom in duhovščino pa dolga vrsta deklet v belih pečah in zlatih avbah in potem drugo ženstvo. Molil se je sv. rožni venec in prepevale so se Marijine pesmi. Ljudstvo je bilo do solz ginjeno. Posebno pohvalo zaslužita podobar g. Pavlin iz Radovljice in domači župnik č. g. Zupanc, ki sta vdihnili znamenju umetniško obliko.

Iz Kriške občine. Naš bogati Korlček in tolsti Miha ne moreta pozabiti, da sta skoro 20 let vladala kriško občino. Kako uzorno sta jo vladala, so nam pokazali dolgovi, in Miha je izgubil radi natančnosti celo svojo najvišjo čast, kar seveda težko pozabi, in zato tako živo zna popisovati izgubo predsedniških mest. Gasilna župa ga je do cela zalila, ali izključeno ni, da ga ta župa še ne utopi. Korlčkov denar in Mihov penzije ne bota rešila svojega doma in bolj prav bi bilo, da bi reševala svojega prijatelja pod Kokom, ki jima je služil toliko let, da je ubožal. Korlčkova zlahta je res obilna, a se je tudi že naveličala, služiti mu zastonj. Zakaj bi samo eden čast užival? Sicer pa imajo žganjarji še zmerom glavno besedo v občini.

S Šenturške Gore. Naše Izobraževalno društvo je priredilo v nedeljo 31. majnika v zaključek Marijinega meseca zanimivo in poučno igro „Marijin otrok sem“. Človek, vajen večjih odrov, le z nezaupanjem gre na diletantske deske. Šenturška Gora je precej oddaljena od sveta, zato sem s tem večjim nezaupanjem stopil v sobo, kjer se je uprizorila igra. Prijetno sem bil presenečen. Vse igralko so svoje naloge izvrstno rešile, posebno pa Minka in Marica. Gospodični sta sami veselico aranžirali in vodili spretno uprizoritev igre ter pri tem imeli v rokah še

krmila perutnino in prašiče. Še danes se spominja, kako je k njej vse hitelo od vseh strani, iz vseh kotov dvorišča, kadar je s peharjem v roki, veselo s praga zaklicala: Put, put, put! S streh so prileteli golobi, z razprostrtimi krili so tekle k njej kokoši, s kričanjem prihajale gosi in prikobacale race. Režika je postala močna, stasita, njena postava je kipela zdravja in življenja. Vsaka obleka ji je kmalu postala prekratka in pretesna in jo je po njej dobila mlajša sestra, Režika si je pa morala nabaviti novo.

In zopet je bila mati, ki ji je našla izvrstno službo v bogatem kraju. „Sedaj pa pazi!“ poslavljala se je mati od Reze, „ti si že velika, se boš kmalu lahko omožila. Vedno ne moreš služiti, mlada in lepa pa tudi zmiraj ne boš. Če se do dvajsetega leta dobro ne omožiš, po dvajsetem, ko ti lepote zmanjka, boš morala vzeti, kar pride. Kakor si boš postlala, tako boš ležala. Mi ti ne bomo nič dali, pa tudi nič več sedaj od tebe nočemo. Le misli na svojo prihodnost sama!“

Reza je dobro vedela, kaj mati misli. Poznala je to izhujeno pot mnogih deklet svoje vrste. Kot dekla se mora sedaj omožiti in potem ob strani moža garati kot delavka. Glavna reč bi bila, dobiti vsaj takega moža, ki bi imel bajto. S takim je življenje lažje, kruh pri njem boljši, treba ni plačevati stanovanja, četudi so na drugi strani stroški s popravili bajte in davki. Tako

glavne vloge. — Po veselici je bil srečolov s prav zanimivimi dobitki. Na Urhovo nedeljo se bo pa uprizorila igra „Mala pevka“. Vloge so zopet v dobrih rokah. Na svidenje takrat v naših gorah!

Gorje. V nedeljo dne 7. junija bo predaval v društveni dvorani v Gorjah pref. g. kanonik dr. Josip Gruden iz Ljubljane. Vabi se k obilni udeležbi.

Gorje. Iz Minesote je došlo sporočilo, da je na naglem ondi umrl Požrvov Tomaž iz Radovne. Bil je samo osem dni poročen; zbolel je na sam poročni dan, kakor tudi eden njegovih svatov. Sumi se zastrupljenje. Lansko leto je šel z drugimi v Ameriko tudi Konavčev Jaka iz Radovne. Naredil je v rudniku 10 šihov in ubilo ga je. Njegovo vdovo je poročil imenovani Tomaž, ki je zdaj umrl. Pred par meseci sta šla nekega dne Tomaž in še eden, tudi iz Radovne, Biškov Lovže domu. Za nekim plotom je sedel neki človek, menda Primorec. Lovže je šel proti njemu rekoč: „Tega človeka bi imel jaz poznati.“ Oni je izstrelil revolver in ga ubil. Trije tovariši iz ene vasi v enem letu! To je veliko.

POLITIČNI PREGLED.

Državni proračun za l. 1914 znaša stroškov 3 milijarde 460 milijonov in 726 tisoč kron in navaja 261 tisoč kron prebitka. Za agrarne operacije, na Kranjskem stoji stroškov v proračunu 75 tisoč kron, za pospeševanje izobrazbe 20.500, za zgradbe cest 228 tisoč, za vodne zgradbe 158 tisoč, za vladna poslopja 72 tisoč, za poduk 26 tisoč, za pravosodje 90 tisoč kron. Dohodkov se našteva iz državne loterije 14 milijonov kron. Več kakor doslej je našeto dohodnine 36 milijonov, od žganja 36 milijonov in od penečih vin 800 000 K.

Nemci na Češkem so pričeli silno gonjo proti deželnemu namestniku knezu Thunu in proti ministru Trnki, ker ne pomagata germanizirati. Na vsak način ju hočejo odpraviti. Nemci znajo!

Trilizem v Avstriji se zdi Italijanom zelo nevaren, ker bi utrdil stališče Avstrije posebno v Trstu in Istri. Italijanom se zdi manj nevarno, ako bi se nekaj jugoslovanskih dežel združilo s Srbijo, kakor da bi se s trilizmom napravil ob avstrijski Adriji močen branik proti Italiji. Trilizem tedaj Avstriji ni nevaren, marveč Italiji.

Med Srbijo in Avstrijo pride, kakor se kaže, do sporazuma zaradi orijentskih železnic, katere bo Srbija kupila za 40 milijonov frankov, za Avstrijo pa zgradila progo Užice—Uvac.

V Mostarju je odstopilo sedem srbskih občinskih svetnikov, ker je župan Komadina na nekem shodu preveč potegnil z Mohamedani.

V Srbiji zopet kažejo častniki svojo moč. Podkurili so, ker jim neki ukaz ni bil po volji, opozicijo v skupščini, da se je vzdignila proti ministrskemu predsedniku Pašiću, ki je moral odstopiti. Kralj je sicer nerad pa nazadnje prisiljen vsprejel odpoved Pašića, ki je bil že štirikrat minister.

Vzajemnost med Srbi in Grki. Srbska pevska društva so napravila izlet v Atene. Grki so jim napravili velike manifestacije. Priredili so Srbom slavnostni banket, na katerem je grški zunanji minister slavil v govoru srbske goste. Srbi so peli tudi pred kraljevo palačo.

bodočnost se ji je kazala pred očmi kadarkoli se ji je približal kakšen fant. Marsikateri jo je zalezoval, toda Reza je takoj uganila, kaj name-rava. „Samo nesrečno bi me rad storil in potem pustil v sramoti,“ tako si je mislila in odpravljala kmečke fante, bogate in ponosne. „Kako pa bi skupaj živela? Ti nimaš nič — jaz nič, preganjala bi revščino. Le bogatejšo si poišči!“ — smejala se je hlapcem. Tako se je branila in ubranila, dokler se ni začel krog nje sukati Bradač. „Ta bi bil pravi,“ ji je takoj rekel neki notranji glas. Bil je kolar in je imel zraven tega še hišico in nekaj polja. Izvrševal bi on lahko svoje rokodelstvo in ona bi gospodinjala. Tudi ji je Bradač vse tako slikal in obetal v toplih in jasnih pomladnih nočeh... In lahko bi se bilo vse to zgodilo, ko bi le ne bilo prišlo na svet to dete tukaj. S hudim pogledom je premerila otroka.

„No le sam tekaj, mama te ne bo vedno nosila!“ vjezila se je naenkrat in je hitro postavila fantka na tla. Ta se ji je prijel za krilo in je molče capljaj ob njeni strani domov.

* * * (Dalje prih.)

**Pazite na otroke!
Požari se pojavljajo!
Vzemite otroke seboj!**

Upor v Albaniji. Nova Albanija je prav žalostna država. Upor se širi povsod. Knez Viljem ni varen življenja in namerava pobegniti v Skader, a tudi tam so puntarji. Zadnje dni so vstasi vzeli mesto in trdnjavo Krojo. Začeli so mesto oblegati sosednji kmetje, knezu udani uradniki in orožniki so se umaknili v trdnjavo. Vstasi so razdrli vodovod. Trdnjava se je morala udati. Uradniki in orožniki so dobili prost odhod v Drač. Glavni uporniki so pri Šijaku blizu Drača. Z njimi obravnava mednarodna kontrolna komisija, ki pa doslej še ni imela uspeha. Na jugu Albanije pa grški vstasi oblegajo mesto Elbasan. Mestni načelnik Akif Bej je odšel za ministra v Drač. Vstasi od Šijaka hočejo Drač napasti. Katoliški rodovi severne Albanije se pa organizirajo za brambo kneza. Avstrija je zopet poslala več vojnih ladij pred Drač in knez je sprejel častnike v avdijenci. Major Sluys je prišel v Amsterdam, da bo tam dobil novih podčastnikov za albansko orožništvo. Iz srednje Albanije Mohamedanci oovoroženi korakajo nad katoličane, ki bivajo v zgornji Albaniji. Ker Isa Boljetinac šunta Albance, da naj napadejo Srbijo, je Srbija pomnožila vojaške posadke ob albanski meji. Knez Viljem nima nobenega vpliva in hoče pobegniti. Zda se še zanaša na načelnika Miriditov Prek Bib Dodo, ki ima 12 tisoč mož, da ga bo rešil vstashev. Vstasi so oboroženi z izvrstnim italijanskim orožjem, imajo tudi topove in brzostrelne puške. Italijani, ki nalašč kujejo spletke, se jeze nad Miriditi in Malisori, ki se vlečejo za kneza, in nad Avstrijo.

Na Francoskem zopet novo ministrstvo. Leta 1913. je francoska zbornica sklenila zakon o triletni vojaški dolžnosti, ko je bila prej samo dveletna vojaška služba. S tem zakonom Francozi niso bili zadovoljni. Povsod je vrelo. Vendar pri zadnjih volitvah ta nevolja ni prišla na površje. Sedaj so se pa zvezali radikalci in razne vrste socialistov in so začeli hud boj proti ministrskemu predsedniku Daumergue. Ker ta ni hotel delati na to, da bi se zopet uvedla dveletna vojaška služba, je ministrstvo odstopilo. Delajo pa na Francoskem, kakor povsod v Evropi, ministrom težave neizmerno veliki stroški za vojaštvo in mornarico. Treba bo dobiti par milijard posojila, da se zamašijo vse luknje.

V Mehiki je dvanajst dijakov streljalo na Huerto, ki se je peljal v avtomobilu, pa ga niso zadeli. Prijeli so štiri dijakke in jih takoj ustrelili.

NOVIČAR.

Shod vodstva S. L. S. za Kranjsko je bil dne 2. t. m. v „Ljudskem Domu“ v Ljubljani. Zbralo se je blizu 200 članov. Načelnik stranke deželni glavar dr. Ivan Šusteršič je podal pregled o političnem položaju zunaj in o takozvanem „nazadovanju klerikalcev“ v deželi. Ker je splošno prepričanje, da je dr. Šusteršič najboljši načelnik, se mu je z navdušenjem izrekla zaupnica. Sprejelo se je potem mnogo nasvetov o reorganizaciji stranke. Razširil se je izvrševalni odbor, ki bo pomagal utrjati posamezne postojanke. Za podpredsednike so bili izvoljeni gg. dr. Evgen Lampe, dr. Vinko Gregorič in prelat Andrej Kalan. S posebno pohvalo so bili sprejeti referati deželnih odbornikov, ki so temeljito dokazali, kako prazno je vse bevskanje liberalcev.

Duhovni iz zakristije ven! Po navadi liberalni listi zadnji čas gonijo duhovne v zakristijo in pravijo, da duhovni nimajo nič opraviti po kmetijskih društvih, hranilnicah, mlekarnah in drugih gospodarskih društvih. Nedavno je pa liberalni tajnik Sancin v Istri govoril na shodu to-le: „Obžalovati moram žalostno okolnost, da se neki stan, in sicer duhovski stan, ogiblje narodnega dela na gospodarskem polju.“ Te besede je ponatisnil „Dan“. Istrski liberalci tedaj duhovne mažejo, ker ne delajo na gospodarskem polju, kranjski liberalci jih pa mažejo, ker delajo na gospodarskem polju. Liberalci so veliki hinavci pred Bogom in pred ljudmi. Vse jim je dobro, samo da jemljejo duhovnom veljavo pri ljudstvu.

Liberalci in nemščina. „Slov. Dom“ je v 21. št. napadel kandidata S. L. S. Oroslava Brica v Litiji, češ, da ni sposoben za deželnega poslanca, ker zna premalo nemški. Dežela Kranjska je slovenska, v deželni zbornici je razpravni jezik predvsem slovenski, znanje nemščine je sicer dobro, ne pa neobhodno potrebno. Ko nastopajo liberalni kolovodje na „narodnih“ shodih, vpijejo proti nemškemu pouku v naših šolah, kakor hitro stopijo z odra, pa se jim pozna, da so vajeni pisati pogodbe z Nemci v nemškem jeziku, zato jim ta brenči vedno po glavi, bolj kakor slovenščina.

Liberalni advokati pri vsaki priliki obešajo na veliki zvon svojo ljubezen do „milega naroda.“ Kako ljubezen pa imajo ti ljudje do svojega ljudstva, se je slišalo v nedeljo na zborovanju odvetniških in notarskih uradnikov, kjer je povedal tovariš Tavčar, da zahtevajo nekateri advokati od svojih uradnikov, da morajo delati do 8. ure zvečer, ne da bi zato dobili kako odškodnino. Tudi so odvetniški uradniki tako slabo plačani, da skoro ne morejo živeti.

Iz deželnega odbora. Dr. Lampe sedaj ne uraduje več ob sredah, ampak ob petkih ves dan in ob sobotah od 10. do pol 1. ure popoldne.

Za naše obmejne brate. V nedeljo dne 14. junija priredila Izobraž. društvo „Kranj“ in podružnica „Slov. Straže“ v Kranju veselico v korist obmejnemu Slovincem. Govoril bode dr. V. Rožič iz Celovca. Pri veselici bo sodeloval društveni orkester z Jesenic. Veselica se bo vršila ob ugodnem vremenu na terasi „Ljudskega doma“, ob neugodnem vremenu pa v dvorani. Začetek ob 5 h pop. Natančnejši spored se še objavi. Vabimo vse zavedne prijatelje naših obmejnih bratov iz mesta Kranja in okolice k obilni udeležbi. — Odbor „Izob. društva Kranj“ in podružnice „Slov. Straže“.

Poroka. Gosp. dr. Beno Sabothy, odvetnik v Kranju, se je oženil z gospico Marijo Šlambergerjevo, hčerko kranjskega g. notarja Antona Šlambergerja. Poročil ju je včeraj na Bledu sorodnik č. g. P. Feliks Tavčar, frančiškan v Ljubljani.

Znižana voznina. Železniška uprava je po prizadevanju poslanca g. dr. Gregoriča znižala voznino za povratne vozne listke iz Radovljice v Ljubljano za 80 vinarjev. Radovljčani so tega veselili.

Elektrika na Gorenjskem. Drogovi za električni daljnovod že stoje na Bledu in proti Brezjam. Odjemalci za elektriko se pridno oglašajo. Kmalu bo zasvetila. Liberalci so same zavisti že vsi zeleni.

„Gospodarska zveza“ v Ljubljani se je obrnila do c. kr. poljedelskega ministrstva s prošnjo, da bi dovolilo znatno podporo za nakup močnih krmil, predvsem oljnatih tropin. Oddajala jih bo „Zveza“, ki se nadeja, da bo prošnja ugodno rešena, članom kmečkih zvez po 15 K za 100 kg. — Škoda, da je ta zadeva prišla par mesecev prepozno v tir. Kdor želi dobiti tropine, naj se nemudoma oglasi pri Kmečki zvezi ali gospodarskem društvu svojega okraja.

Iz Trsta. Ravnatelj državne železniške direkcije pojde v kratkem v pokoj. Združeni Nemci in Italijani se poganjajo za to, da bi to mesto zasedel Nemeec in ne kak Slovan. V tem smislu je govorila deputacija nemškega „Volksrata“ pri železniškem ministru baronu Forstnerju. Mesto železniškega ravnatelja je zelo važno, zato bo treba paziti, da tega mesta ne zasede kak nemški nacionalc.

Svetovni mirovni kongres bo na Dunaju letos od 15.—19. septembra. Predsednik častnega komiteja je grof Berchtold, poleg njega je pa v odboru še brez števila ministrov, vseučiliških profesorjev in drugih visokih glav, ki delajo za svetovni mir.

Kranjski kulturni svet je sestavljen. Deželni odbor je poslal vanj kot člana poslanca Franca Povšeta in kot namestnika grofa Barбота; c. kr. kmetijska družba kot člana poslanca I. Hladnika in kot namestnika ces. svetnika Pirca; poljedelsko ministrstvo kot člana gozdnega mojstra Schädingerja in kot namestnika barona Liechtenberga.

Pošta okradena je bila na Ježici v noči od ponedeljka na torek. Vlomilci so odprli mizo, v kateri se je nahajala blagajna, in odnesli denar in poštne vrednosti.

Postiljon ponesrečil. Poljanski postiljon Martin Bizjak je vozil pošto iz Gorenje Vasi v Škofjo Loko. Ker je pa bil poštni voz prenapolnjen s potniki, je padel z voza in mu je šlo kolo čez glavo. Dobil je pri tem težke poškodbe.

Železniški čuvaj ponesrečen. Čuvaj Matevž Dagarin je bil v nedeljo povožen od vlaka. Šel je po progi med Radovljico in Otocami, pa ni slišal prihajajočega vlaka, ki ga je podrl in odtrgal desno roko. Čuvaja so prepeljali v deželno bolnico.

V Zagorju ob Savi je bilo v premogokopu podstutih pet rudarjev. Napravili so ljudje hitro 30 m dolg rov in so jih dobili še žive. Dva sta imela zasute noge, trije pa ves život do glave. Del rudnika se je porušil vsled deževja.

Elektrika je ubila v Škedenju pri Trstu Ljubljancina Fr. Ceglarja. Kapo je vrgel v zrak, ki je obvisela na žici elektrovođa. Ko je splezal na drog in se dotaknil žice, ki je imela prav močan električni tok, je padel mrtev na tla.

V Karlovcu je hranilnico zadel polom. Imela je precej denarja, vloženega tudi od družbe sv. Cirila in Metoda za Istro. Denar je izgubljen.

V Ameriko še vedno uhaja precej fantov, ko se jim bliža čas nabora. Agenti jim preskrbijo listine, da lahko uidejo čez mejo. Vlada sicer pravi, da se briga za življenjske interese vojne

moči. Ljudem se pa zdi, da se vlada za te interese briga malo, za druge prav nič. Sama ne ve, kako bi ustrezala tistim, ki hočejo iti čez morje. Če le kdo reče pri oblastvu, da se izseljuje iz gospodarske potrebe, mu oblastvo po danih predpisih mora iti na roko z največjo naklonjenostjo. Z največjo strogostjo se pa pazi na to, da ne bi kdo strehe in vodnjaka popravil brez streharja in vodnjakarja.

Splošna zveza kmetijskih zadrug na Dunaju je štela koncem 1. 1913. 29 zvez, ki imajo 8655 včlanjenih zadrug. Med zvezami so tudi 3 slovenske zveze.

Razbremenitev sodnij. Avstrijske sodnije tožijo, da imajo preveč dela. L. 1912. je bilo pri okrajnih sodnijah 2,290.449 tožb, 1,228.012 eksekucij in 1834 konkurzov. Pomnožilo se je tudi delo sodnikom pri deželnih sodnijah in pri najvišjem sodnem dvoru. Zato se je z novo naredbo, ki je dne 3. t. m. dobila cesarjevo potrditev, preuredilo in za sodnije olajšalo postopanje v civilno pravnih zadevah. Pri okrajnih sodnijah se bo bolj preprosto uredilo opominjavno postopanje. Pri sodnih dvorih bo v pravnih do 2500 K zadostoval en sodnik, pri višjih deželnih sodiščih bodo v teh zadevah le trije sodniki, ko jih je bilo dozdaj po pet, in pri najvišjem sodišču, ako se v pritožbi ne gre za več kakor 1000 kron in sta prvi dve instanci jednako razsodili, pritožba oz. revizija sploh ne bo dovoljena.

Pozor peki in trgovci! Dne 15. junija t. l. dopoldne ob 8 1/2 uri se bo prodala pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici v Lescah ležeča hiša, ki je zelo pripravna za kakega peka ali manjšega trgovca. Najmanjši ponudek iznaša le 4277 K 50 h.

RAZNOTEROSTI.

Železniška nesreča. V Vinkovcih sta trčila dva tovarna vlaka. Vozovi so se razbili in ceni se škoda na 300.000 kron.

Vlak skočil s tira. Pri postaji Holbukan na Češkem je skočil s tira brzovlak. Ranjenih je bilo 40 oseb.

Zadružna železnica se je ustanovila blizu Pariza. Vozi pa samo kmetijske pridelke. Dolga je 7700 metrov in veže tri vasi s štirimi postajami.

Obsojeni socijalisti. V Varšavi na Ruskem je bilo obsojenih 68 socijalistov - Poljakov v večletno ječo, oziroma v izgon v Sibirijo.

Grozna nesreča na vodi. Pretekli petek se je dogodila na reki sv. Lovrenca v Kanadi (angleški del Severne Amerike) grozna nesreča. Po ti reki vozijo veliki parniki kakor po morju. Okrog 2. ure zjutraj pa sta vsled megle trčila skupaj dva parnika. Pri tem je bil parnik „Empress of Ireland“, ki je vozil 1387 potnikov in mornarjev, tako poškodovan, da se je v desetih minutah potopil. Parnik je bil ravno na sredi presekan. Ko je vdrla voda do kotlov, so ti eksplozirali, kar je potapljanje še pospešilo. Potniki so spali, kar je povzročilo še večjo nesrečo. Ljudje so drli k rešilnim čolnom, a se je parnik prenaplaval, zato se je le malo ljudi rešilo v čolne. Kakor je naznanila družba, katere last je bil potopljeni parnik, je utonilo 1032 ljudi, rešilo se jih le 355. Ta katastrofa je ena največjih v sedanjem času. Ko se je 1. 1912. potopil „Titanic“, so utonili 1503 ljudje. Sedaj potopljeni parnik je bil vreden 8 milijonov mark in je vozil za 3 milijone blaga.

Izumitelj električnih žarnic. Sir Wiliam Swann je umrl v Londonu v starosti 87 let.

Stari ljudje. Z ljudmi, ki dožive visoko starost, se najbolj ponaša Bolgarija. Tam je 3883 oseb, ki so stare nad 100 let. V Bolgariji pride en stoletnik na tisoč prebivalcev. Za Bolgarijo ima največ stoletnikov Rumunija, in sicer 1074, Srbija 573, Španija 410, Italija 198, Avstrija 183, Francija 113, Anglija 92, Rusija 89, Norveška 23, Švedija 10, Belgija 5 in Danska 2. Noben stoletnik pa ne živi v Švici.

Ženska republika. V Severni Ameriki blizu mesta St. Louis se nahaja „University City“, ženska republika, ki šteje 100.000 državljanek. Vsa uradniška mesta so v rokah žensk, tako tudi vsa obrt, trgovina itd. Moških v ti republiki sploh ni.

Godovi prih. tedna. Nedelja (7.) sv. Trojica; ponedeljek (8.) sv. Medard; torek (9.) sv. Primož in Felicijan; sredo (10.) Marjeta; četrtek (11.) sv. R. T.; petek (12.) sv. Janez Fak; sobota (13.) sv. Anton Pad.

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 4. junija. Pogajanja na Češkem so se razbila in zato bo težko sklicati državni zbor. Danes so tu imeli sestanek krščansko-socijalni poslanci, ki so zahtevali, da naj začneta delati državni zbor in češki deželni zbor.

Praga, 4. junija. Namesto dr. Švihe je bil danes pri ožji volitvi izvoljen za državnega poslanca narodni socijalec Josip Netolický s 4411. glasovi; socijalni demokrat Krejčí je dobil 4075 glasov.

Drač, 4. junija. Vstaši so izjavili posredovalni komisiji, da zahtevajo kneza, ki bo Mohamedan ali pa kak turški poglavar. Knez je vstašem zagrozil, da jih bo s silo razorožil. Došla avstrijska mornarica je dvignila knezu pogum. Sicer je pa v Draču grozen nered, knez je brez veljave.

Vizitnice, kuverte, pisemske papirje, računске zaključke ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje najbližnje in ceno TISKARNA „TISK. DRUŠTVA“ V KRANJU

Na tedenski semenj v Kranju dne 2. junija je bilo prignanih:

domače govedi	107	za pitane vole	88 v
bosenske	—	za srednje pitane vole	80—84
hrvaške	—	za nepitane vole	74—76
telet	15	za teleta	1—02 K
domači prašičev	420	za pitane prašiče	1—12
hrvaških	—	za prašiče za rejo	2—30
domači koz	—	za bosensko goved	0—
domači ovac	39	za domače ovce	0—

Za 100 kg:			
pšenice	26—	K detelja	1—50 K
rži	23—	seno	7—
ječmen	20—	pšenična moka	kg 0—46
oves	18—	kaša	0—32
koruza	20—	ječprenj	0—28
ajda	26—	maslo	2—80
proso	20—	jajce	0—06
krompir	6—	drva (trda) (kloftra)	18—
fižol (rdec)	30—	drva (mehka)	10—
koks	34—		

Proti razširjenju bolezni na umu!

Duševne bolezni je prištevati med najtežje muke človeštva. Sreča celih rodbin je vsled duševne bolezni le enega člana težko prizadeta ali celo popolnoma uničena. Deželnim upravam pa naraščajo vsled tega leto za letom večja bremena, katere je treba z davščinami pokrivati. Dežela Kranjska je imela v letih 1908 do 1912 1,239.853 K 21 h stroškov za umobolne. Naraščanje števila umobolnih je sicer tudi deloma utemeljeno v naraščanju prebivalstva, veliko bolj pa v novodobnih spremenjenih družabnih razmerah. V letu 1880. je bilo v vseh avstrijskih deželnih blaznicah oskrbovanih skupno 5974 bolnikov, v letu 1911. pa 24.472. Na Kranjskem je v deželnih zavodih koncem leta 1880. ostalo 75 umobolnih, koncem leta 1913. pa 241. Če primerjamo leto 1880. in 1913., je dejanski prirastek za 328 % večji.

Sedaj so vsi kranjski deželni zavodi, kamor se sprejema umobolne, tako prenapolnjeni, da se z zgradbo nove blaznice ne bo dalo več odlašati, ne glede na to, da bodo še vedno nedostajala oskrbovališča za epileptike in alkoholike.

Napram tako ogromnim izdatkom in vedno žalostnejšim razmeram je potrebno napeti vse sile, da se prepreči nadaljno naraščanje bolezni na umu. Treba je poznati vzroke. Po soglasnem mnenju vseh zdravnikov-strokovnjakov so med vzroki duševnih bolezni najvažnejši:

1. Podedovanje,
2. alkoholizem,
3. sifilis.

Boj zoper sovražnika je mogoč, in z resnim delom bi se dalo mnogo nesreče odvrniti.

1. Podedovanje. Živčne in duševne bolezni staršev ali le enega izmed roditeljev povzročijo lahko pri otrocih telesne in duševne hibe, ustvarijo v njih nagnenje k raznim nerednostim

V zavodih za pljučna zdravljenja

Med temi v Davosu, Arosi, Meranu, Arku i. t. d.

SIROLIN "Roche"

Kot dobro obnealo sredstvo v stalni rabi SIROLIN "Roche" olajša in odlašanje obolenosti sopil v primeroma kratkem času.

Je jako slasten, tek prouzročujoč in učinkuje zelo ugodno na splošni počutek.

Zbirni zavoj a K. 4. - se dobi v vseh lekarnah.

živčno-duševnega življenja in boleznim napadom, iz katerih se pozneje, dostikrat tudi brez posebnega zunanega povoda, razvije popolna duševna bolezen. Z dobrim svetom je osebam, ki hočejo stopiti v zakonsko zvezo, mogoče veliko koristiti, ne da bi se preveč omejila njih osebna prostost. Osebe, ki imajo božjastne napade, ki so očitno slaboumne in duševno bolne, ne bi smele sklepati zakonov, ker je nevarnost, da se njih položaj podeduje na otroke, zelo velika. Ponekod pa smatrajo ženitev celo za zdravilo takim osebam. Kolika zmota! Njih zdravstveno stanje se bo v onem stanu rajši poslabšalo nego zboljšalo; ženske, ki so bile prej le lahko duševno bolne, v materinstvu dostikrat popolnoma zblazne.

2. Zloraba alkohola. Trajno nezmerno uživanje opojnih pijač škoduje z zastrupljenjem ne samo telesnemu, ampak tudi duševnemu zdravju. Pri mnogih osebah pa škoduje alkohol tudi v malih merah uživan, tako, da tudi takozvani zmerni pivci niso vselej brez nevarnosti. Vsi pivci so izpostavljeni nevarnosti, da ali nagnajo zblazne (blaznost pijancev) ali pa počasi na umu opešajo (izguba spomina, oslabiljenje volje, razuma, spridenje značaja, počasi se pojavljajoča bebvost). Posebno usodepolno, pa še malo znano je dejstvo, da se pijančevanje in strast do pitja ne samo na otroke prenaša, ampak da se zarod še na drug način oškoduje. Ne redko so otroci pivcev telesno slabotni in duševno malo vredni; najbolj v nevarnosti so otroci staršev, ki so pijanci. Pri mnogih bebcih in umobolnih je edini vzrok njih trpljenja, ki se ga sploh ne more misliti, pitje staršev. Zato je pa lahko mogoče razširjanje duševnih bolezni zajezi. Vsakdo mora vedeti, kako škodljivo je trajno in nezmerno pitje roditeljev prihodnjemu naraščaju. Z vsemi sredstvi naj se pobija alkoholizem in zoper žentve notoričnih nepopoljšljivih pivcev bi se moralo prav tako nastopiti, kakor pri božjastnikih in umobolnih. Takemu možu ne bi smel nikdo dati svoje hčere za ženo.

3. Enako strupeno kakor zloraba alkohola vpliva tudi telo okužujoča sifilis, najhujša izmed spolnih bolezni. Tudi vsled nje se gostokrat razvijejo bolezni živcev in možganov, ako ni bil bolnik temeljito ozdravljen in ako nezmerno in razuzdano živi ali je izpostavljen težkim naporom, telesnim ali duševnim. V danem slučaju to bolezni z gotovostjo spoznati more le zdravnik. Vsakdo, ki slutiti, da je okužen, se mora takoj podvreči zdravniškemu zdravljenju in mora dolgo časa ostati v opazovanju. Pogubno je rabiti razna po časopisju priporočana tajna zdravila ali se morda zaupati raznim mazačem (zlasti pismeno).

Soprog, ki trpi vsled te bolezni neozdravljen, jo prenese lahko na svojo ženo in postavi tako v nevarnost zdravje otrok. Otroci takih staršev imajo po navadi le slabo življenjsko silo v sebi in se pojavijo pri njih pogosto telesne in duševne bolezni. Tudi takim ne bi kazalo drugače sklepati zakonov, kakor če zdravnik po trajnem opazovanju da dovoljenje.

V teh vrsticah navedeni vzroki igrajo pri postanku bolezni na umu najvažnejšo vlogo. Dolžnost vsakogar je, da se v svojem delokrogu zoper nje bori. Poleg tega se priporoča tudi pametno gojiti telesno in duševno zdravje, kakor uči zdravstvo. Zlasti naj se pazi na zmernost v pijači ali, kar je najbolje, popolno vzdržnost, pravilno razdelitev dnevnega dela, tako, da sledi delu vedno tudi primerni počitek, dovolj spanja, redna, vestno izvrševana dnevna opravila, dovolj gibanja pod milim nebom, nedeljski počitek.

Steckenpferd lilijno-mlečno milo

od Bergmann & Co., Tetschen ob Elbi

je čedalje bolj priljubljeno in razširjeno radi priznane vpliva proti pegam in dokazane nedosegljive vrednosti z ozirom na negovanje kože in telesne lepote. Tisoči priznanih pism. Mnogoštevilna odlikovanja! Pazite pri nakupu izrecno na znamko „Steckenpferd“ in na čeli naslov. Cena 80 vin. v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Istotako priporočila vredno je tudi Bergmannovo lilijno mazilo „Manera“ za ohranitev lepih in nežnih ženskih rok. Cena 70 v za tubo.

Zmožne solidne potnike

za prodajo poljedelskih strojev in motorjev se išče. Ponudbe pod „Maschine“ sprejme anončna ekspedicija Edward Braun, Dunaj I. Rotenturmstrasse 9.

Tam, kjer so se pokazala sumljiva znamenja duševne izpremembe, zlasti pri mladih ljudeh, naj se opušča vsako brezplodno prikrivanje, marveč naj se popraša za svetkušenega zdravnika. Po njegovih navodilih, zlasti pri izvolitvi poklica in s primernim ravnanjem, se more posrečiti, razvoj duševne bolezni preprečiti ali jo vsaj olajšati. Ako je po zdravnikovem nasvetu potrebno bolnika oddati v umobolnico, naj se ne zamuja pravega časa vsled krivih nazorov in predsodkov. Bolniki, ki se jih prepozno izroči oskrbovanju v zato namenjenih zavodih, so težko ozdravljivi.

Deželni odbor kranjski razpošilja to spomenico v smislu okrožnice, katero so prejele deželne uprave od zveze psihiatrov, s prošnjo, da bi vsi poklicani faktorji po možnosti v svojem delokrogu skušali ljudstvo poučiti o postanku duševnih bolezni.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 29. aprila 1914.

Za deželnega glavarja:

Dr. Zajc.

PISARNA

za urejevanje splošnih
gospodarskih zadev

J. Rozman, Kranj.

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

*Dr. Beno Sabothy
Inka Šlamberger*

poročena

na Bledu, dne 4. junija 1914.

Mesto vsakega drugega obvestila.

Kranjska deželna banka v Ljubljani

Deželni doorec.

Vhod Gosposka ulica.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po **4 in pol odstotka**, vloge v tekočem računu od dneva vloge do dneva dviga. Zalaga vadije in kavcije za podjetnike in obrtnike. Daje posojila proti vknjižbi in na amortizacijo. — Priporoča v nakup svoje pupilarno-varne

4 1/2 %

zastavne liste in komunalne zadolžnice, kosi po 100, 200, 1000, 2000 in 10.000 kron. — Za vse posle Kranjske deželne banke in za njene vrednostne papirje jamči dežela Kranjska.

IV. Promet z nepremičninami:

Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komerc. zadeve:

Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah.

Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago. 129 52—33

SOBA

se odda v najem s hišno opravo, ali brez oprave, prijazni razgled pri Savi, služi tudi lahko za letoviščarje.

P. Babič, pod mestom hiš. št. 8.

V najem se odda hiša

pod in pol orala vrta, zasajenega s sadnim drevjem, blizu cerkve v Šenčurju za dobo 5 let. Cena po dogovoru pri

Matiji Vidmar,

v Šenčurju št. 99.

Pozor! Gostilničarji in konzumenti!

Zajamčeno pristen štajerski :: **JABOLČNI IN IN HRUŠEVI MOŠT** :: iz dobroznanega štajerskega kraja, kreplen in močan, razpošilja proti povzetju od 100 litr. naprej G. MITTERBERGER, poštni predal 11 v Wetzelsdorfu pri Gradcu, žel. postaja Gradec. CENE: Prvovrstni jabolčnik za 100 litrov od 20—22 K, prvovrstni hruševac za 100 litr. 17—20 K. Posoda se vzame v račun, ako se jo pošlje nazaj.